LIFE CLINOMICS
LIFE15 CCA/ES/000102
"This project has been funded with support from the European Commission"

Meses Territorial i Sectorials d'adaptació al Canvi Climàtic del Penedès

Tercera sessió

(Novembre 2017)

Coordinador

Socis

Diputació Barcelona · UNIÓ DE PAGESOS · CONSELL COMARCAL ALT PENEDÈS · Oficina Catalana del Canvi Climàtic · COPATE · UGT UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS DE CATALUNYA · CCOO comissió obrera nacional de Catalunya · Cambra de Comerç de Barcelona

"This publication reflects the views only of the author, and the European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

1. INFORME DE LA SESSIÓ 3 4

1.1 Assistents 4

1.2 Ordre del dia 6

1.1 Aportacions realitzades pels participants 7

1.2 Indicadors sessió 3 16

1.3 Enquesta de satisfacció 16

"This publication reflects the views only of the author, and the European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

1. INFORME DE LA SESSIÓ 3

La tercera sessió de la Mesa Territorial d'Adaptació al Canvi Climàtic (METACC) de l'Alt Penedès va dur-se a terme dijous 16 de novembre, de 10 a 2/4 de d'una, a la sala de Plens del Consell Comarcal de l'Alt Penedès (Vilafranca del Penedès).

1.1 Assistents

De les 123 persones convocades a títol individual o bé com a representants de diferents administracions, entitats o empreses de la comarca, van assistir a la reunió 23 persones, 7 agents de 4 ens locals, 2 ens supramunicipals, 10 entitats i 4 empreses.

ENS LOCAL (7 participants)	
NOM I COGNOMS	**NOM DE L'ENS LOCAL**
Andreu Clemente Martínez	Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos
Antoni Sisternas i Sànchez	Ajuntament Sant Sadurní d'Anoia
Jordi Gual Estellé	Ajuntament Sant Sadurní d'Anoia
Jordi Cuyàs Soler	Ajuntament de Vilafranca
Josep Mª Calaf Gozalo	Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos
Josep Mª Martí Ràfols	Ajuntament de Vilafranca
Roser Marrugat Via	Ajuntament de la Granada

"This publication reflects the views only of the author, and the European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

ENS SUPRAMUNICIPAL (2 participants)	
NOM I COGNOMS	**NOM DE L'ENS SUPRAMUNICIPAL**
Gemma Pellisa Mateo	Consell Comarcal de l'Alt Penedès
Núria Parpal Servole	Diputació de Barcelona

ENTITAT (10 participants)	
NOM I COGNOMS	**NOM DE L'ENTITAT**
Carles Périz i Tomàs	CCOO
Esther Ferrer Bertran	Associació Vinícola Catalana
Guillem Cuscó	Associació de Viticultors
Jaume Gramona Martí	Institut del Cava
Lluís Giralt Vidal	Institut Català de la vinya i del vi. INCAVI
Maria Rovira	Unió de Pagesos de Catalunya
Marta Cerdà	Cambra de Comerç
Núria Sala	Consorci de Turisme del Penedès
Olga Font Morera	JARC, Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya
Xavier Xortó	Federació ADF Penedès Garraf

any use which may be made of the information contained therein."

EMPRESES (5 participants)	
NOM I COGNOMS	**NOM DE L'EMPRESA**
Josep Batet	Cellers Torres (Miguel Torres S.A.)
Josep Mª Galimany Valldosera	COVIDES SCCL
Lluís Xavier Coll Mestres	Caves Castellroig
Ton Rimbau Ferrer	Ton Rimbau Ferrer

1.2 Ordre del dia

La sessió va començar a les 10 del matí (prèviament hi va haver el registre dels assistents) amb el següent ordre del dia:

1. Benvinguda i breu context del projecte – 10'

2. Compartir experiències i projectes a la comarca per part d'agents del territori i torn de preguntes – 40'

   - Jordi Cuyàs (Aj. Vilafranca del Penedès) -sector agrícola- vitivinícola i turístic
     Projecte PECT
   - Josep Batet (Bodegues Torres) - sector turístic i agrícola- vitivinícola
     La carretera del Vi (enoturisme i mobilitat elèctrica)
   - Jaume Gramona (Gramona) - sector agrícola- vitivinícola
     Actuacions de sostenibilitat a Gramona
   - Ton Rimbau (Porcellànic) - sector agrícola- vitivinícola
     Cultiu de la vinya pel sistema de permacultura (intervenció mínima)

any use which may be made of the information contained therein."

3. Explicació de la dinàmica participativa i recordatori dels riscos i conseqüències que aquests comporten (impactes negatius i oportunitats) identificats en l'anterior sessió – 5'
4. Pausa- cafè – 15'
5. Dinàmica participativa

   Reflexió individual -10'

   Dinàmica grupal: Identificació participada de les propostes d'actuació sobre els sectors agrícola i vitivinícola, forestal i turístic a la comarca.

   - Treball en meses - 30'
   - Posada en comú i debat final- 20'

6. Cloenda i agraïments 5'

1.1 Aportacions realitzades pels participants

Els participants que es van inscriure a la tercera sessió prèviament van ser 22. Al moment d'inscriure's a la sessió de participació, se'ls informava que a la sessió hi hauria un espai per compartir experiències i podien indicar quin projecte volien explicar. Fruit d'aquestes respostes, es va organitzar aquest espai amb 4 ponents.

També, en el moment de la inscripció, els participants van indicar de quina administració, entitat o empresa formaven part. A partir d'aquesta informació es van distribuir els assistents finals (23) en 2 grups de treball heterogenis.

Respostes al formulari individual

En el registre d'assistents s'entregava a cada participant un formulari (Fig1.) per tal

any use which may be made of the information contained therein."

de respondre de forma individual i un quadre d'informació complementària (Fig. 2) com a recordatori dels riscos i conseqüències que es van identificar en anteriors sessions de la METACC. Només van ser retornats 7 d'aquests formularis individuals. Per sectors, 3 eren del sector agrícola, 1 del turístic i 3 de l'administració.

Figura 1. Formulari de la dinàmica individual

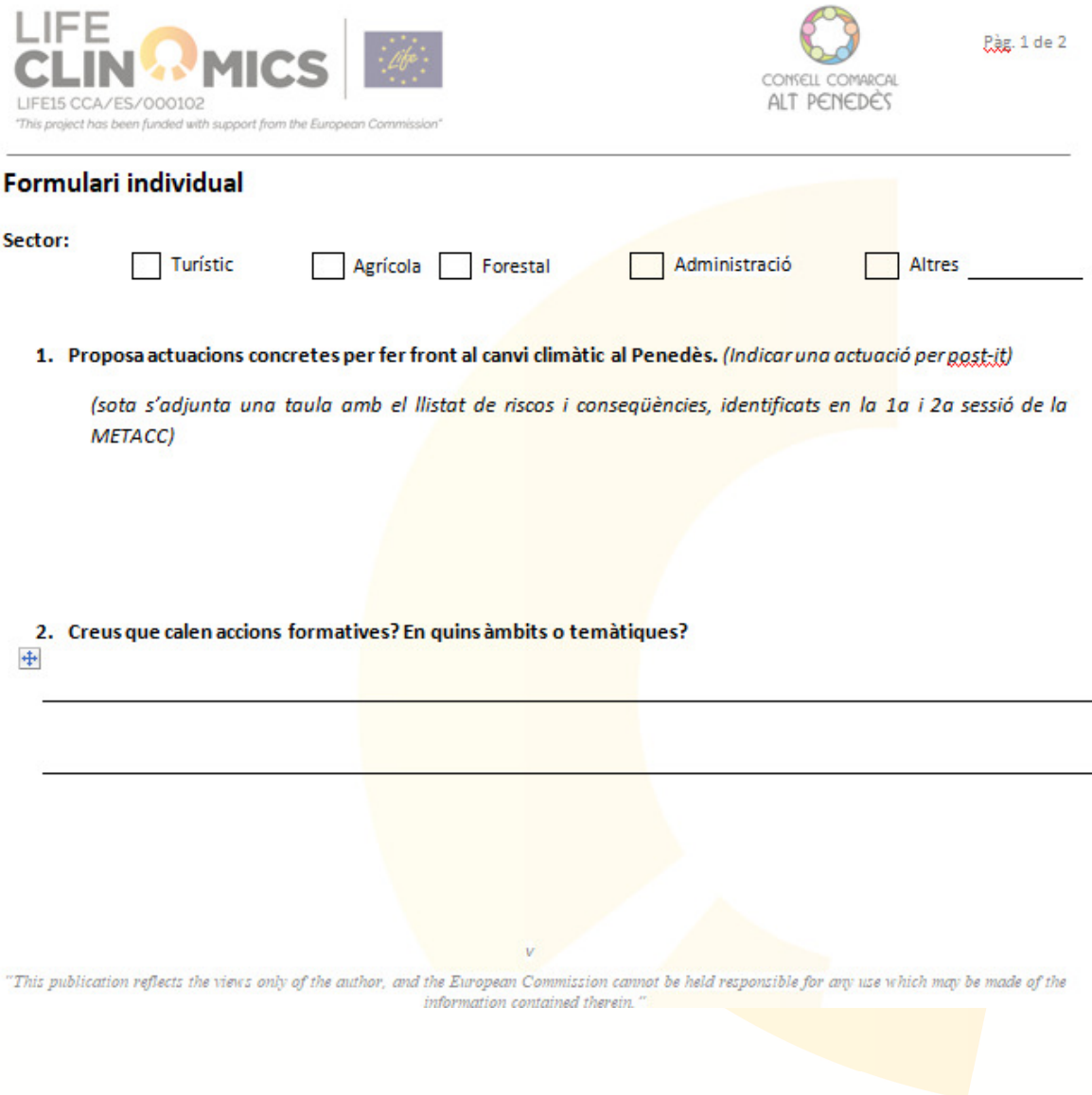

LIFE CLINOMICS
LIFE15 CCA/ES/000102
"This project has been funded with support from the European Commission"
CONSELL COMARCAL ALT PENEDÈS
Pàg. 1 de 2

Formulari individual

Sector: ☐ Turístic ☐ Agrícola ☐ Forestal ☐ Administració ☐ Altres _____

1. **Proposa actuacions concretes per fer front al canvi climàtic al Penedès.** *(Indicar una actuació per post-it)*

   (sota s'adjunta una taula amb el llistat de riscos i conseqüències, identificats en la 1a i 2a sessió de la METACC)

2. **Creus que calen accions formatives? En quins àmbits o temàtiques?**

v

"This publication reflects the views only of the author, and the European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

any use which may be made of the information contained therein."

Figura 2. Quadre d'informació complementària entregada

LIFE CLINOMICS
LIFE15 CCA/ES/000102
"This project has been funded with support from the European Commission"
CONSELL COMARCAL ALT PENEDÈS
Pàg. 2 de 2

Llistat de riscos i conseqüències, identificats en les sessions anteriors de la METACC:

RISCOS	CONSEQÜÈNCIES: Impactes negatius i oportunitats
1: Canvis en la productivitat de la vinya (i en d'altres conreus)	Disminució de la qualitat i la quantitat de raïm (-)
	Disminució de l'aigua dels aqüífers i disminució de la infiltració d'aigua en zona agrícola (-)
	Canvis en les varietats autòctones plantades (-/+)
2: Pèrdua de qualitat paisatgística	Pèrdua d'atractiu turístic, pèrdua de la identitat territorial tradicional (paisatges més àrids)
	Limitació de les activitats a l'aire lliure
	Adaptació dels conreus a la nova realitat climàtica
	Major vulnerabilitat dels boscos als incendis
	Canvia l'ecosistema potencial i desconeixem si augmentarà o disminuirà la biodiversitat
3: Disminució de la disponibilitat d'aigua (increment de l'evapotranspiració i més recurrència de les sequeres)	Sequera cada cop més intensa i repetitiva (-)
	Canvis en les varietats dels cultius (+)
	Governança de l'aigua (+)
	Dificultats operatives en relació a l'ACA (-)
	Menys producció però de més qualitat (+)
	Aplicar les millors tècniques disponibles en el sector agroalimentari (+)
	Educació i formació sobre l'ús sostenible de l'aigua i l'ús de bones pràctiques agrícoles (+)

v

"This publication reflects the views only of the author, and the European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein."

Les respostes a la primera qüestió es van utilitzar posteriorment en el treball grupal. A continuació es presenten els resultats de la segona qüestió, referent a les necessitats d'accions formatives i els àmbits o temàtiques d'aquestes:

any use which may be made of the information contained therein."

AGRÍCOLA

- Tècniques de cultiu adaptades al canvi climàtic: gestió de sòls, de la vegetació, equilibri vegetació/producció
- **Bones pràctiques agrícoles**, silvícoles, ramaderes a les empreses i cellers, etc.
- Actuacions immediates de fàcil aplicació pel viticultor

TURISME

- Coneixement perfil turista "ecoturista"
- Suport per a la creació de propostes turístiques que posin en valor la sostenibilitat i la responsabilitat

ALTRES

- L'ús eficient de l'energia
- **L'ús eficient de l'aigua i optimització d'aquesta**
- Residus

Es destaca en negreta les aportacions més coincidents. També s'indica la necessitat de formació sobretot a petits agricultors i a cellers mitjans i petits, així com formació a les administracions.

Respostes a la discussió grupal

La figura 3 mostra el formulari de què cada grup disposava per a realitzar la discussió i llistar actuacions concretes per fer front al canvi climàtic al Penedès.

any use which may be made of the information contained therein."

Figura 3. Formulari d'explicació de la dinàmica de la discussió grupal (exemple grup 1)

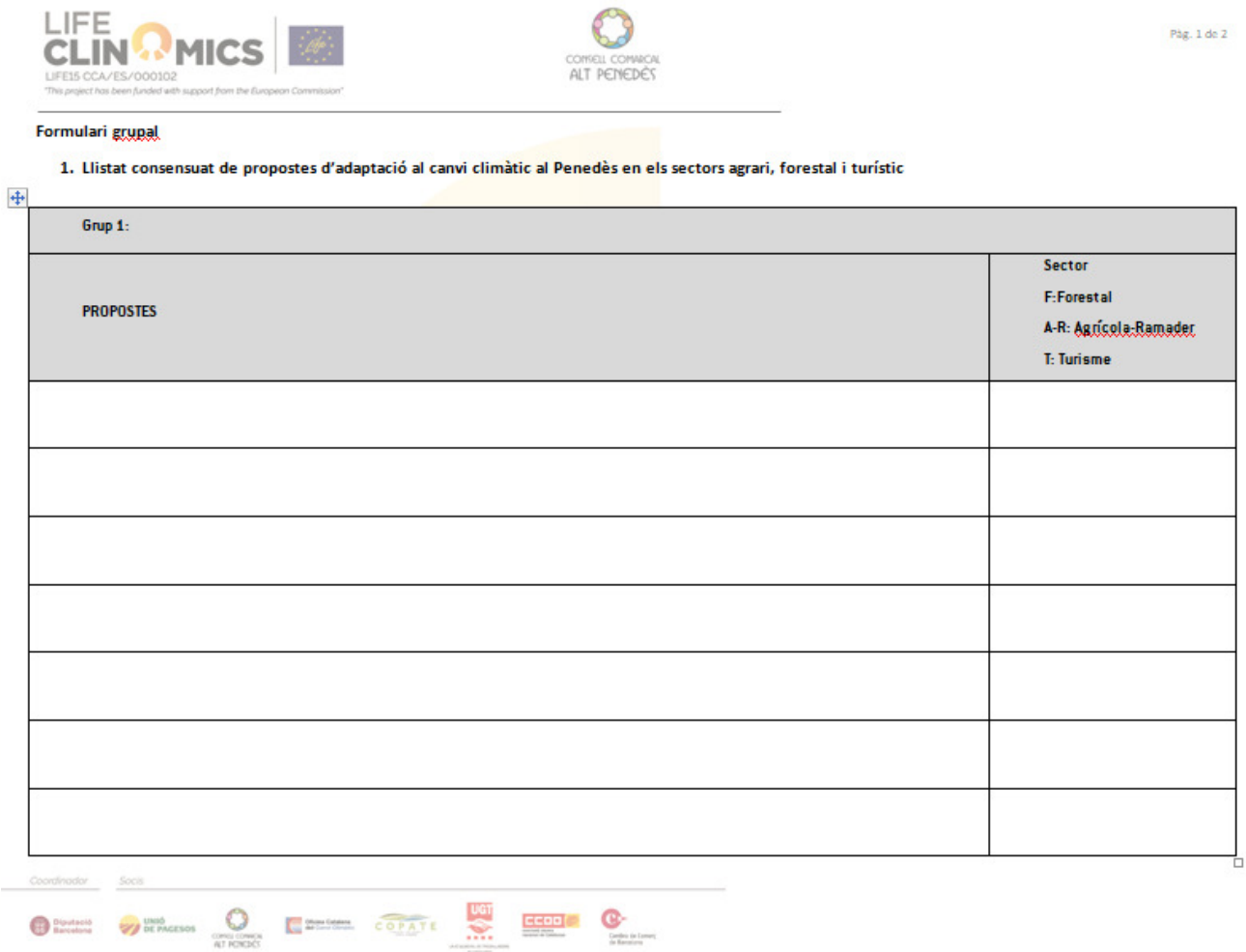

LIFE CLINOMICS
LIFE15 CCA/ES/000102
"This project has been funded with support from the European Commission"
CONSELL COMARCAL ALT PENEDÈS
Pàg. 1 de 2

Formulari grupal

1. Llistat consensuat de propostes d'adaptació al canvi climàtic al Penedès en els sectors agrari, forestal i turístic

Grup 1:	
PROPOSTES	Sector F:Forestal A-R: Agrícola-Ramader T: Turisme

Coordinador Socis

A la discussió grupal, cada persona va exposar les propostes d'actuació, que des del seu punt de vista, eren necessàries per afrontar el canvi climàtic al Penedès, i posteriorment van debatre aquestes propostes, arribant a un llistat consensuat entre els participants del grup.

any use which may be made of the information contained therein."

Els resultats de la discussió grupal es mostren a les taules següents:

Grup 1:	
PROPOSTES	**Sector** **F:Forestal** **A-R: Agrícola-Ramader** **T: Turisme**
Reforçar i potenciar **formació** en els **residus** en els sectors turístic i agrícola i també en **energies renovables i l'ús sostenible de l'aigua.**	A-T
Formació en l'agricultura sobre la bona gestió del sòl en els recursos hídrics	A
Iniciar l'experiència pionera de **l'aigua seca a l'agricultura**	A
Incentivar i afavorir amb **ajudes públiques** una nova **economia del bosc** que actualment no és rentable perquè a la llarga sigui rentable i autosuficient amb productes locals i de proximitat, economia local	F
Ajudes públiques per crear **estructures de bosc adult** que són més **resistents al foc**	F
Ajudes públiques per crear **ramats** de ramaderia extensiva al servei del bosc en **prevenció d'incendis** fins que el mateix sector pugui ser rentable i viable	F
Crear més normativa per premiar el bon ús sostenible de l'aigua i també d'energies renovables. **Crear un distintiu de sostenibilitat per empreses**	

any use which may be made of the information contained therein."

Grup 1:	
PROPOSTES	**Sector** **F:Forestal** **A-R: Agrícola-Ramader** **T: Turisme**
Estudi de la **gestió del sòl** a nivell d'aplicació pràctica pel viticultor	A
Estudi de la **capacitat d'adaptació** de les diferents **varietats de raïm** al canvi climàtic	A
Aplicació virtual que aglutini les diferents propostes i iniciatives en sostenibilitat per **ajudar a les empreses a ser més eficients i fer-ho arribar al turisme**	T

Grup 2:	
PROPOSTES	**Sector *** **F:Forestal** **A-R: Agrícola-Ramader** **T: Turisme**
Revisar les **concessions d'extracció d'aigua** i garantir que les noves concessions permetin un ús sostenible de l'aigua	
Aplicar **millors tècniques disponibles** per a **l'estalvi i l'ús eficient de l'aigua i l'energia als cellers**	
Seguiment estrés hídric de la vinya	
Xarxa de sensors d'humitat del sòl per vinyes estrés hídric de la planta	
Millorar la **gestió del sòl** de la vinya de secà	

*Aquest grup de treball no va indicar específicament sobre quin sector són les propostes consensuades.

any use which may be made of the information contained therein."

Grup 2:	
PROPOSTES	**Sector * F:Forestal A-R: Agrícola-Ramader T: Turisme**
Reduir les freqüències de llaurat i l'ús de maquinària pesada amb l'entrada de **ramats d'ovelles a les vinyes** a les èpoques d'aturada vegetativa dels ceps (com es feia abans de la mecanització del camp al darrer terç del S.XX i com alguns cellers tornen a fer). **L'herba és un recurs**	
Estudi i selecció de clons resistents a les malalties i la sequera	
Aplicar **fiscalitat ambiental** (residus, IVTM, IBI edificis autosuficients)	
Fomentar l'**autoconsum energètic** a nivell local	
Buscar més **alternatives per a la gestió de la vinya**	
Noves plantacions	
Fomentar l'aprofitament de biomassa (màquines de lloguer)	
Estudi del maneig de sòls	
Gestió silvícola sostenible amb **ramaderia** extensiva en la mesura del possible i **cremes controlades**	
Assaig d'aigua seca	
Crear un **servei gratuït** per poder absorbir deixalles especials com són certs productes fitosanitaris o bé fibrociment (uralita)- Fomentar la **recollida residus especials**	

*Aquest grup de treball no va indicar específicament sobre quin sector són les propostes consensuades.

any use which may be made of the information contained therein."

Posteriorment al treball grupal, es va realitzar la posada en comú. Un portaveu de cada grup va exposar les propostes que havien consensuat entre els participants d'aquell grup i, posteriorment, es va obrir un torn obert de debat on els participants de cada grup van poder afegir, corregir o clarificar el que creien oportú de les intervencions de l'altre grup i/o del seu propi.

Les propostes més coincidents entre els dos grups són les següents:

- **Gestió silvícola sostenible**: ramaderia extensiva al servei del bosc, cremes controlades,...
- **Estudi** per a la millora de la **gestió/maneig del sòl** principalment en relació a l'estrès hídric
- Iniciar l'experiència pionera de **l'aigua seca a l'agricultura** (prova pilot- estudis alternatives de gestió)
- **Formació, ús eficient i sostenible de l'aigua i l'energia i la correcta gestió dels residus en els sectors agrícola- vitivinícola i turístic**

En la discussió conjunta en plenari, es va posar en relleu que la utilització de varietats resistents i/o noves varietats i la conseqüent elaboració de nous productes (nous vins) por ser un risc però també una nova oportunitat.

També s'indicaven accions de formació en el sector turístic, destinades també als visitants i la creació d'un distintiu de sostenibilitat a nivell turístic i vitivinícola.

any use which may be made of the information contained therein."

1.2 Indicadors sessió 3

INDICADOR	VALOR
Nombre de participants a la sessió	23
% de participants a la sessió respecte el total de persones convocades	23/123=0,19 = 19%
Representació de diferents tipus d'agents en les sessions de les Meses Territorial i Sectorials. (percentatge respecte el total de participants)	30% ens locals 9% ens supramunicipals 43% entitats 17%empreses
Nombre de participants que realitzen aportacions en el procés de participació (a comptar aportacions individuals en l'inscripció + comptar en sessió les ponències i intervencions/noves aportacions orals)	23 formularis inscripció + 4 ponències individuals + 5 aportacions orals individuals + 2 aportacions grupals
Nombre d'aportacions integrades en el PAACC / nombre d'aportacions rebudes en el procés de participació (aportacions) Es podrà calcular quan es treballin les accions	No aplica

1.3 Enquesta de satisfacció

Dels 23 assistents a la tercera sessió de participació, 13 van entregar l'enquesta d'avaluació de la sessió emplenada. Cada aspecte es podia valorar de l'1 (pitjor

any use which may be made of the information contained therein."

valoració) al 3 (millor valoració). La mitjana de puntuació de cada tema a valorar es mostra a continuació:

ASPECTES A VALORAR	PUNTUACIÓ MITJANA (sobre 3)
Horari de la sessió	2,38
Durada	2,31
Format	2,62
Espai (lloc, sala...)	2,62
Metodologia utilitzada per a la participació	2,54
Resultats obtinguts	2,38
Valoració global de la sessió	**2,46**

Figura 1.4 Nombre de puntuacions 1,2 o 3 dels aspectes de la sessió a valorar

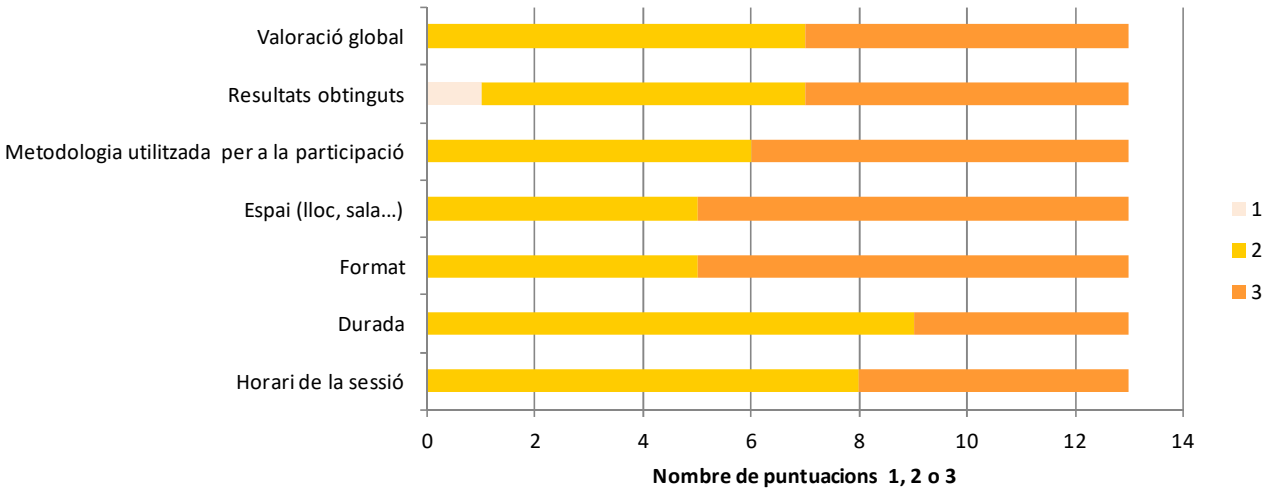

any use which may be made of the information contained therein."

En l'apartat en què els participants podien deixar els seus suggeriments de millora es va recollir un comentari sobre que es podria començar la sessió més aviat, per exemple a les 9h, per partir menys el matí.

any use which may be made of the information contained therein."

LIFE CLINOMICS
LIFE15 CCA/ES/000102
"This project has been funded with support from the European Commission"

CONSELL COMARCAL ALT PENEDÈS

Coordinador

Diputació Barcelona

Socis

UNIÓ DE PAGESOS
CONSELL COMARCAL ALT PENEDÈS
Oficina Catalana del Canvi Climàtic
COPATE
UGT UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS DE CATALUNYA
CCOO comissió obrera nacional de Catalunya
Cambra de Comerç de Barcelona

any use which may be made of the information contained therein."